

Veldbiologische Werken

Ecologisch onderzoek en advies

Rapport

Ecologisch onderzoek naar Marterachtigen en Vleermuizen planlocatie 'Cantrijn' Minckelersstraat te Breda 2021

d.d. 18 oktober 2021

Geachte mevrouw Arendsen,

Naar aanleiding van uw opdracht voor aanvullend onderzoek naar Marterachtigen en Vleermuizen binnen en in de nabijheid van de planlocatie 'Cantrijn', met een ingang aan de Minckelersstraat, Terheijdensestraat en aan de Lachapellestraat te Breda geven wij u hierbij de bevindingen van het onderzoek naar Marterachtigen en Vleermuizen.

Uitgangspunt

Onderzoek naar Marterachtigen en Vleermuizen is noodzakelijk voor de planlocatie omdat in de Quicksan Wet natuurbescherming rapportnummer: w 2020-147, d.d. 11 oktober 2020 opgesteld door Veldbiologische Werken aanwezigheid van Marterachtigen en Vleermuizen binnen de planlocatie niet kan worden uitgesloten. Dit betekent dat er nader onderzoek plaatsvindt naar de beschermde soort conform Kennisdocumenten van BIJ 12, Handreiking (kleine) marters in relatie tot soortbescherming (een gezamenlijke uitgave van de Provincie Noord-Brabant en Zoogdiervereniging) en het Vleermuisprotocol 2021.

In deze rapportage vindt u de resultaten van het onderzoek naar Marterachtigen en Vleermuizen binnen de planlocatie en in de nabije omgeving.

Marterachtigen

Onderzoek Marterachtigen

De methode van onderzoek naar Marterachtigen wordt nauwkeurig omschreven in de 'Handreiking (kleine) marters in relatie tot soortbescherming', een gezamenlijke uitgave van de Provincie Noord-Brabant en de Zoogdiervereniging.

	Bunzing	Hermelijn	Wezel
Cameraval	+	-	-
Marterbox	-	?	+
Sporenbuis	-	+	+
Nestkast	?	+	+

Tabel 1: Geschiktheid van inventarisatiemethoden voor de verschillende soorten kleine marterachtigen.

Omdat de planlocatie mogelijk geschikt kan zijn voor Bunzing en Steenmarter heeft het onderzoek zich met name op deze marterachtigen gericht. Het onderzoek heeft plaatsgevonden met behulp van cameravallen. Deze cameravallen zijn op verschillende plaatsen binnen de planlocatie opgesteld geweest in de periode 1 mei tot eind september 2021. Hiermee is de planlocatie continue gemonitord. De hiervoor gebruikte cameravallen betreffen: Bushnell Wildlife camera, een Struikrover/Bushnell en een Wildlife camera.

De plaatsing van de wildlife camera's is zodanig gekozen dat verschillende corridors werden geobserveerd gedurende langere periode. Tevens heeft in deze periode onderzoek plaatsgevonden naar sporen (prenten, uitwerpselen, prooiresten).

Resultaten

Binnen de planlocatie zijn geen sporen van Marterachtigen aangetroffen. In geen van de aanwezige rommelhoeken zijn prenten, uitwerpselen of prooiresten gevonden. Er zijn gedurende de onderzoeksperiode geen wildlife camerabeelden van Marterachtigen opgenomen.

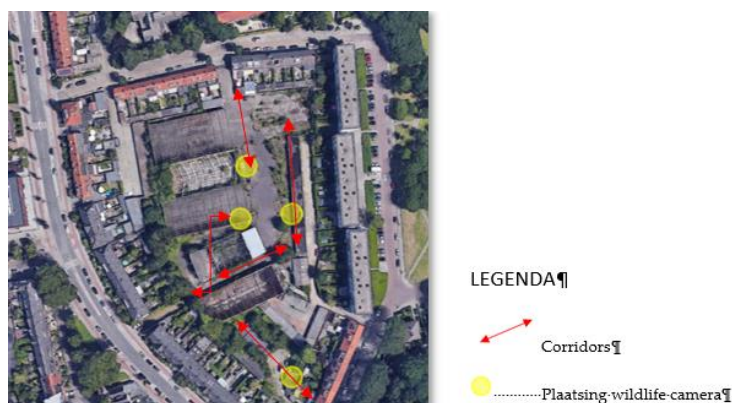

Foto: ingetekend zijn de locaties van de Wildlife camera's en de corridors

Conclusie

Er zijn gedurende de onderzoeksperiode geen camerabeelden van Marterachtigen opgenomen. Ook bij het sporenonderzoek in de rommelhoeken zijn geen sporen aangetroffen van Marterachtigen.

Ondanks langdurige opstelling en periode van onderzoek zijn geen Marterachtigen vastgesteld binnen de planlocatie.

Geconcludeerd kan worden dat Marterachtigen geen gebruik maken van de planlocatie. Hierbij dient opgemerkt te worden dat op de camerabeelden veelvuldig Huiskat werd vastgelegd. Marterachtigen vormen voor Huiskat een prooidier (zie 'Handreiking (kleine) marters in relatie tot soortbescherming').

Aangezien na deze onderzoeksinspanning blijkt dat Marterachtigen zijn uitgesloten, is een ontheffing wet natuurbescherming voor soorten uit deze diergroep niet aan de orde.

Vleermuizen

Onderzoek Vleermuizen

De methode van onderzoek naar Vleermuizen wordt nauwkeuring omschreven in de Kennisdocumenten van BIJ12 en het Vleermuisprotocol 2021.

Deze documenten gelden als standaardwerk voor het uitvoeren van onderzoek naar Vleermuizen. Aan de hand van deze documenten zijn de veldonderzoeken ingepland en uitgevoerd.

Voor onderzoek naar Vleermuizen is specialistische apparatuur nodig, daarin is voorzien door gebruik te maken van de Petterson D240, de Batlogger C, Anabat Swift en de ultrasoon microfoon M500 e.a.

Aanpak

De planlocatie is het voormalige fabrieksterrein van Houthandel Cantrijn, de fabrieken van Cantrijn ter plaatse aan de Minckelersstraat te Breda zijn na een grote brand ingestort en verlaten en grotendeels onaangeroerd is gebleven. Dit betekent dat het onderzoeksterrein slecht begaanbaar is door het rondliggende puin. Om deze reden is het onderzoeksterrein voor het nachtelijke onderzoek naar Vleermuizen in onderzoekvlakken verdeeld en alleen daar waar mogelijk onderzocht met behulp van bemensing. Alle andere vakken zijn met behulp van batloggers onderzocht en bij bijzondere aantallen of waarnemingen met behulp van bemensing ter plaatse gecontroleerd.

Het plangebied wordt in zeven onderzoeksvakken gesplitst welke allemaal vier onderzoeksmomenten kennen.

Binnen de planlocatie zijn opgaande constructies, struiken en bomen gecontroleerd op holten, spleten, kieren en losse schors. Het plangebied is onderzocht op sporen van gebruik door vleermuizen, zoals faeces of 'huidvet'. Ook de omgeving buiten de planlocatie is onderzocht op mogelijke functionaliteit voor Vleermuizen, hierbij is met name naar de vliegroute en foerageerplaatsen gezocht.

Het onderzoek is gestart in mei en geëindigd begin oktober. Daarmee richt het zich op alle functionaliteiten die het Vleermuisonderzoek voorschrijft, namelijk: kraamverblijf, zomerverblijf, balts-, paarverblijf, het zwermen en winterverblijf, vlieg- en foerageroute. Migratieroute-onderzoek heeft niet plaatsgevonden omdat de daarvoor noodzakelijke lijnvormige functie in het landschap van de planlocatie ontbreekt. Toegelicht: de planlocatie ligt in binnenstedelijk gebied.

Overzicht bezoekdata en uren Vleermuisonderzoek 2021												
Planlocatie: Minckelersstraat 1 te Breda (Vak 1 t/m 7)												
	Functionaliteit	Kraamverblijf	Zomerverblijf	Balts- en zwermverblijf	Vlieg- en foerageren	Klein winterverblijf	Massa winterverblijf		Wind (Bft)	Neerslag	Temperatuur gemiddeld C	
Data								Veer				
17-5-2021									2	11	11	
18-5-2021									2	0,8	11	
19-5-2021									12	8,2	10	
20-5-2021									3	0,1	12	
24-5-2021									3	0	11	
25-5-2021									3	2,9	10	
26-5-2021									3	8	11	
27-5-2021	m								3	4	10	
28-5-2021	m								2	0	13	
29-5-2021									2	0	13	
30-5-2021									2	0	15	
31-5-2021									2	0	17	
13-6-2021									1	0	17	
14-6-2021									2	0	20	
15-6-2021									2	0	18	
16-6-2021									2	0	22	
17-6-2021									2	0	24	
18-6-2021									2	8	22	
19-6-2021	m								2	9	18	
29-6-2021	m								2	1	17	
20-7-2021									2	0	17	
21-7-2021									2	0	19	
22-7-2021									2	0	18	
23-7-2021									2	0	17	
20-8-2021	m							geen v	2	0	17	
23-8-2021									3	0	18	
25-8-2021									2	0	16	
26-8-2021									3	0,5	17	
27-8-2021									3	2	18	
28-8-2021									3	3	17	
1-9-2021												
20-9-2021								vier bal	2	0	12	
21-9-2021									1	0	12	
22-9-2021								vier bal	2	0	13	
23-9-2021								vier bal	3	0	16	

Tabel 1: Dataverzamelmomenten* – Cantrijn fabrieksterreinen - 2021

Resultaat

Volgens de Verspreidingsatlas NDFF kunnen de volgende soorten vleermuizen worden aangetroffen op / en rond deze planlocatie.

Gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	0-1 km
Laatvlieger	<i>Eptesicus serotinus</i>	0-1 km
Rosse vleermuis	<i>Nyctalus Noctula</i>	0-1 km
Ruige dwergvleermuis	<i>Pipistrellus nathusii</i>	0-1 km
Baardvleermuis	<i>Myotis mystacinus</i>	1-5 km
Franjestaart	<i>Myotis nattererii</i>	1-5 km
Gewone grootoorvleermuis	<i>Plecotus auritus</i>	1-5 km
Kleine dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pygmaeus</i>	0-1 km

Waarnemingen

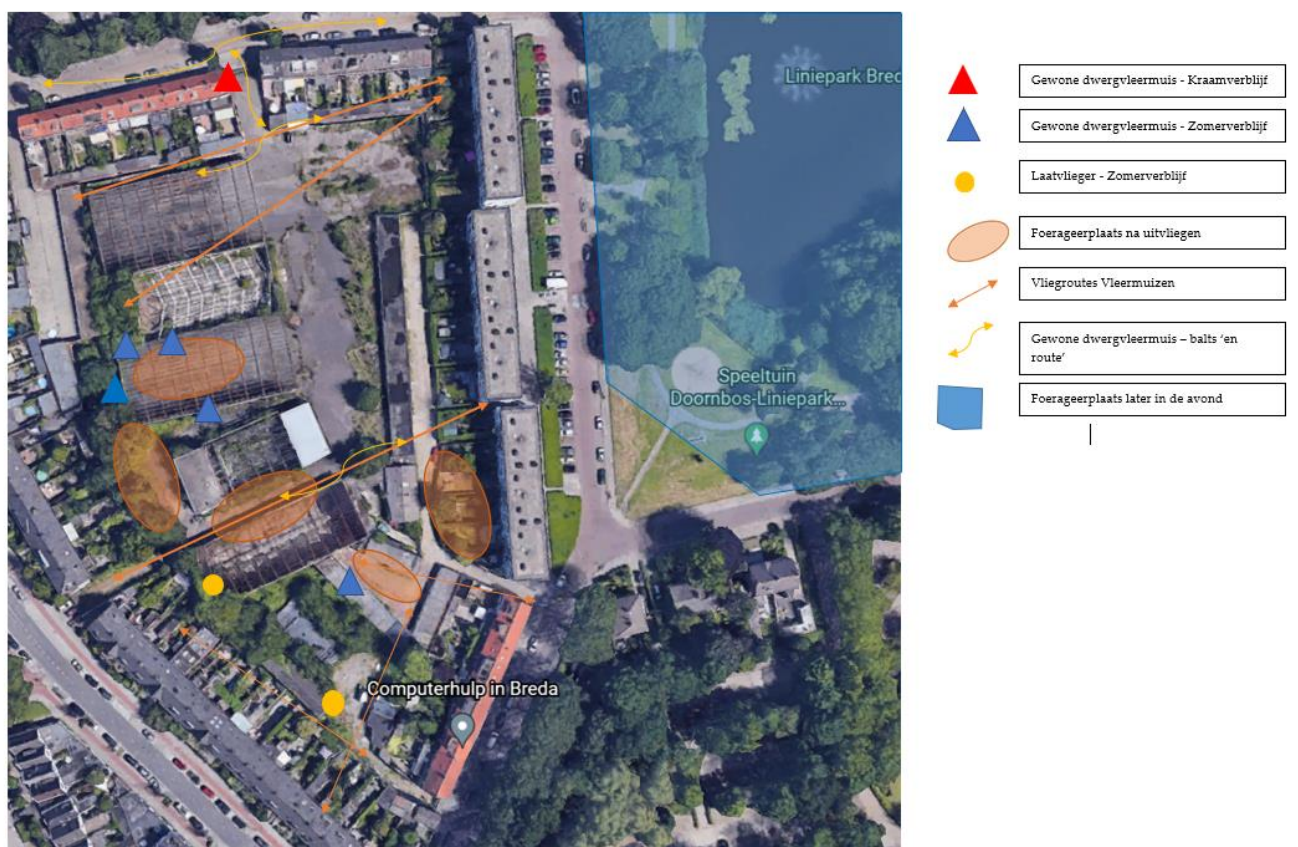
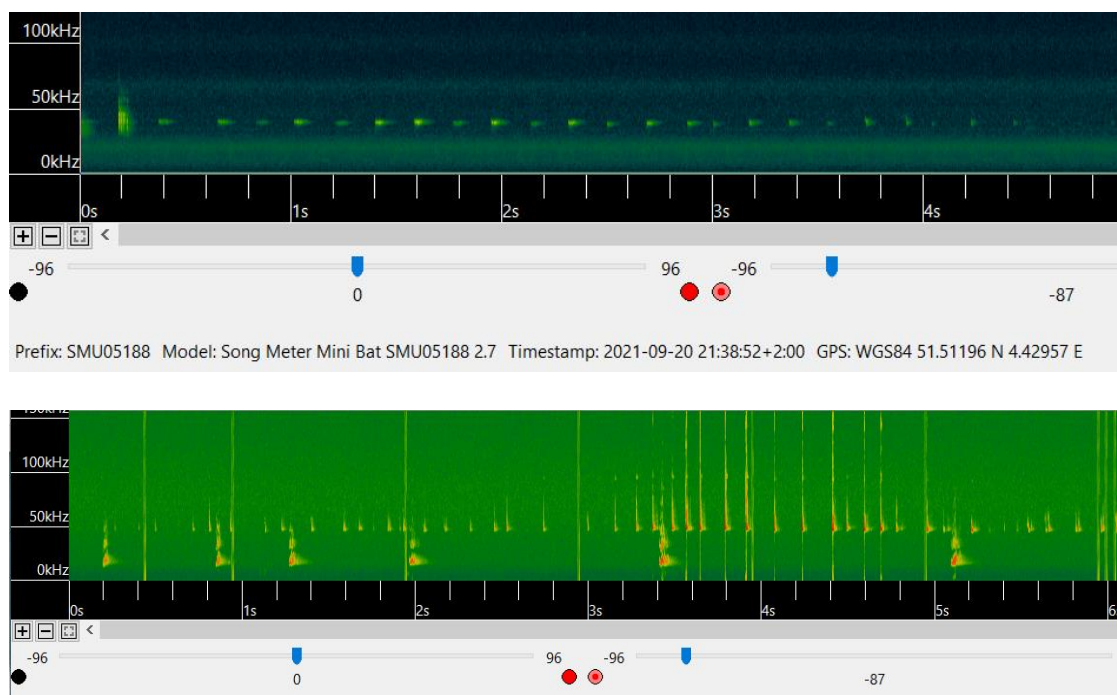
Waargenomen soorten in relatie tot het plangebied zijn volgende vleermuissoorten:

- ✓ Laatvlieger
- ✓ Gewone dwergvleermuis
- ✓ Rosse Vleermuis (éénmalig)
- ✓ Ruige dwergvleermuis (éénmalig)
- ✓ Watervleermuis (éénmalig)

Echter verblijft alleen Laatvlieger en Gewone dwergvleermuis ter plaatse, alle overige Vleermuizen zijn waargenomen tijdens vlucht, passerend of kortstondig foeragerend. Gewone grootoorvleermuis werd in het geheel niet waargenomen binnen de planlocatie (noch met handheld batdetectors noch met batlogger-registratie).

In alle onderzochte vakken 1 t/m 7 is vleermuisactiviteit waargenomen. De waargenomen activiteit van bovengenoemde soorten betreft met name:

- ✓ Zomerverblijf
- ✓ Vliegroute
- ✓ Foerageroute
- ✓ Baltsroutes (langs vliegroutes), dus geen paar-baltsverblijf

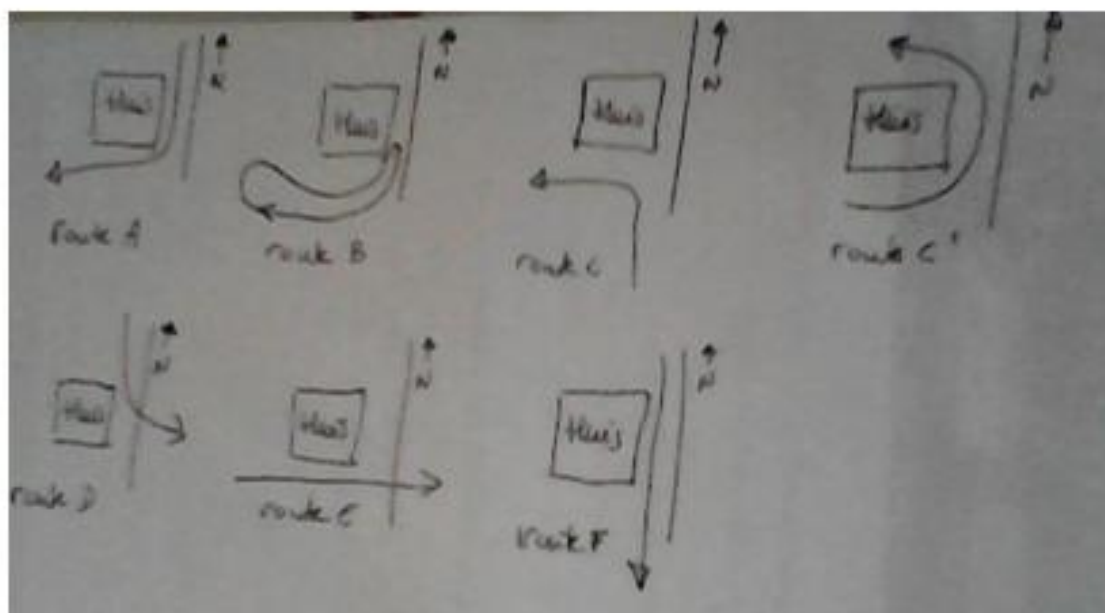

Kaart 1 met plaatsbepaling van aangetroffen functionaliteiten Vleermuizen Voormalige Cantrijn fabrieksterrein te Breda, 2021

Vliegroutes Ochtendonderzoek ~~Mijnckelsstraat~~ Breda woning

02.56	GD	Foeragerend	Route A
02.58	GD	Foeragerend	Route A
03.00	GD	Foeragerend	Route A
04.10	GD	Foeragerend / Passerend	Route A
04.18	GD	Foeragerend / Passerend	Route A
04.18	GD	Passerend	Route A
04.21	GD	Passerende	Route B
04.22	GD	Passerend	Route B
04.22	GD	Foeragerend	Route B
04.23	GD	Foeragerend / Passerend	Route A
04.25	GD	Foeragerend	Route A
04.26	GGO	Passerend	Route C
04.27	GD	Foeragerend	Route B
04.28	GD	Passerend	Route C
04.20	GD	Luchtgevecht	Route B
04.32	GD	Passerend	Route B en C -> C1
04.33	GD	Passerend	Route B en C
04.34	GD	Passerend	Route D
04.35	GD	Passerend	Route E
04.36	GD	Foeragerend	Route F
05.03	GD	Passerend	Route A
05.04	GD	Passerend	Route A naar D

Aantekeningen 1: Veldaantekeningen Ochtendonderzoek Woning met behulp van bemensing, 2021

Conclusies

- A. In de woning rechts in de ingang aan Minckelersstraat-zijde bevindt zich een kraamverblijf, dit verblijf kan hinder van aan en afvoer van materiaal etc. ondervinden. Het kraamverblijf bevindt zich buiten de planlocatie maar binnen de invloedsfeer van de werkzaamheden.
- B. Alle andere ingangen (Terheijdenseweg-zijde en Lachapellestraat-zijde worden als vliegroute gebruikt;
- C. Blauwe driehoeken: zomerverblijven Gewone dwergvleermuis, hierbij geldt een aantal van 5, 3,2,1 Gewone dwergvleermuis verspreidt over de verblijven. Gele stippen: zomerverblijf Laatvlieger.
Gewone dwergvleermuizen clusterden zich niet in één verblijf maar verspreiden zich over de constructie waarbij de blauwe driehoeken de concentratie ruim weergeeft van de in- en uitvliegopeningen. Blauwe driehoek bij garageboxen: uitvliegende solitaire Gewone dwergvleermuis mogelijk man, uit een van de garageboxen (buiten planlocatie maar grenzend aan de planlocatie).
Gele stip: betreffen beide een solitaire aanwezige Laatvlieger in Zomerverblijf.
- D. Balts en paargedrag: er zijn geen paar- en baltsverblijven binnen de planlocatie aangetroffen. De vliegroutes worden wel gebruikt tijdens de baltsperiode als baltsroute. Het balts- en paargedrag bevindt zich met name buiten de planlocatie en met name in de Minckelersstraat en de daar aanwezige bomen.
- E. De vliegroutes verbinden verblijfplaatsen buiten de planlocatie en foerageergebied buiten de planlocatie. Daarmee doorkruisen de vleermuizen de planlocatie op min of meer via vaste routes. De aanwezige woning binnen de planlocatie vormt een knooppunt van vliegroutes.
- F. Foerageerplaatsen: direct na het uitvliegen foerageert de vleermuis ter plaatse binnen de planlocatie.
- G. Geen klein winterverblijf aangetroffen
- H. Geen massazwermen aangetroffen

Maatregelen

Uit onze tussentijdse bevindingen blijkt dat u

- A. Tijdens kwetsbare periode (half mei t/m juli) van Gewone dwergvleermuis: de ingang aan de Minckelersstraat-zijde geen gebruik maken.
- B. Alle andere ingangen gedurende de actieve periode van de Vleermuizen niet voor zonsopkomst of na zonsondergang gebruiken of materieel plaatsen of met direct licht van bouwverlichting beschijnen. Plaats geen langdurige voertuigen of materieel tegen de muren of in de vliegroutes.
- C. Zomerverblijven: hier geldt: geen verstoring tijdens de actieve periode van de Gewone dwergvleermuis en Laatvlieger, de actieve periode voor gebruik van het zomerverblijf loopt voor:
 - i. Gewone dwergvleermuis van 15 april t/m 15 oktober
 - ii. Laatvlieger van 15 mei t/m 15 september

Omdat de initiatiefnemer voornemens is de planlocatie te ruimen en de opstallen te slopen dient voor het beschadigen van de Zomerverblijven een Ontheffing Wet natuurbescherming te worden aangevraagd.

Als tijdelijke mitigatie voor het beschadigen en verwijderen van de zomerverblijven van Gewone dwergvleermuis en Laatvlieger moet worden gecompenseerd en dienen tijdelijke zomerverblijven als alternatief (mitigatie) te worden aangeboden. Dit kunnen vleermuiskasten zijn, welke geplaatst kunnen worden in de directe omgeving van de planlocatie (zoals: aan de bestaande woningen, of bouwbord met daarop verschillende vleermuiskasten welke in verschillende windrichtingen worden aangeboden). In de te realiseren nieuwbouw dient u permanente voorzieningen voor vleermuisverblijven op te nemen.

Voor het komen te vervallen van de twee Laatvliegerverblijven: dienen als tijdelijke (mitigatie) maatregel Vleermuiskasten geschikt voor Laatvlieger te worden aangeboden. Ook voor deze soort dient in de nieuwbouw nieuwe definitieve verblijfplaatsen te worden gerealiseerd.

Voor elk vastgestelde verblijfplaats geldt dat daarvoor 4 tijdelijke kasten worden geplaatst. Ook voor nieuwe permanente verblijfplaatsen in te realiseren nieuwbouw geldt deze factor x 4. Dit betekent voor Gewone dwergvleermuis 16 vleermuiskasten geschikt voor zomerverblijf en voor de Laatvlieger 8 vleermuiskasten geschikt voor zomerverblijf worden aangeboden.

- D. Gedurende de baltsperiode de ingang aan de Minckelersstraat-zijde niet verlichten met bouwverlichting of na zonsondergang of voor zonsondergang gebruiken voor groot materieel.
- E. Vleermuizen kunnen de vliegroute aanpassen door de aanwezige tuinen te gebruiken, deze wijziging in vliegroute kost de vleermuis niet erg veel meer energie en daarmee worden de nu aanwezige vliegroutes niet als essentieel gezien:
- F. Ook bij de tuinen rondom de planlocatie is foerageergedrag waargenomen. Deze tuinen kunnen de foerageermogelijkheid van de planlocatie voldoende aanvullen. Daarmee wordt de foerageerfunctie van de planlocatie als niet essentieel gezien.

Verder dient u Zorgplicht in acht te nemen voor Egel. Egel werd op de wildcamera's waargenomen.

Huismussen hebben geen gebruik gemaakt van de planlocatie. Clusters van Huismussen bevinden zich met name bij de school aan de Minckelersstraat.

Gierzwaluw maakt geen gebruik van de planlocatie om te rusten of te nestelen. Er zijn geen nestmogelijkheden in bebouwing van de planlocatie aanwezig. Daarmee is de aanwezigheid nestlocatie Gierzwaluw redelijkerwijze uit te sluiten.

Mocht u vragen hebben, neemt u dan gerust contact op met de heer Coen Knotters, 06-20431422.

Ik hoop dat deze informatie toereikend is voor uw doeleinden. Indien u nog vragen heeft verneem ik die graag.

Met vriendelijke groet,

Coen Knotters

Veldbiologische Werken
06 - 204 31 422